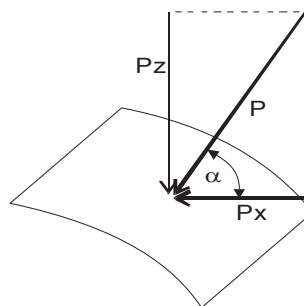

Vežba H2 – ODREĐIVANJE HIDROSTATIČKE SILE NA POVRŠ

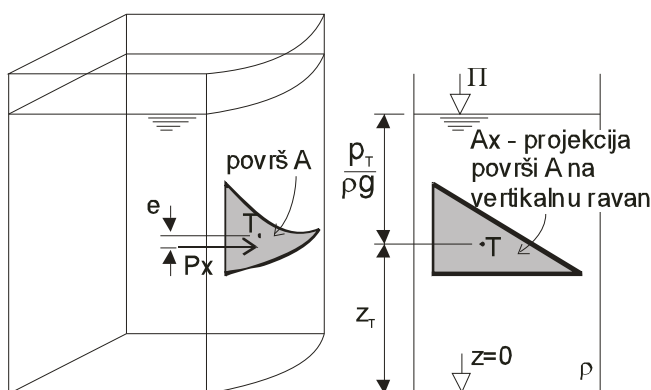
Ukupna sila $\mathbf{P}$ na površ A se razlaže na:

- vertikalnu komponentu $\mathbf{Pz}$ i
- horizontalnu komponentu $\mathbf{Px}$.

HORIZONTALNA KOMPONENTA SILE $\mathbf{Px}$

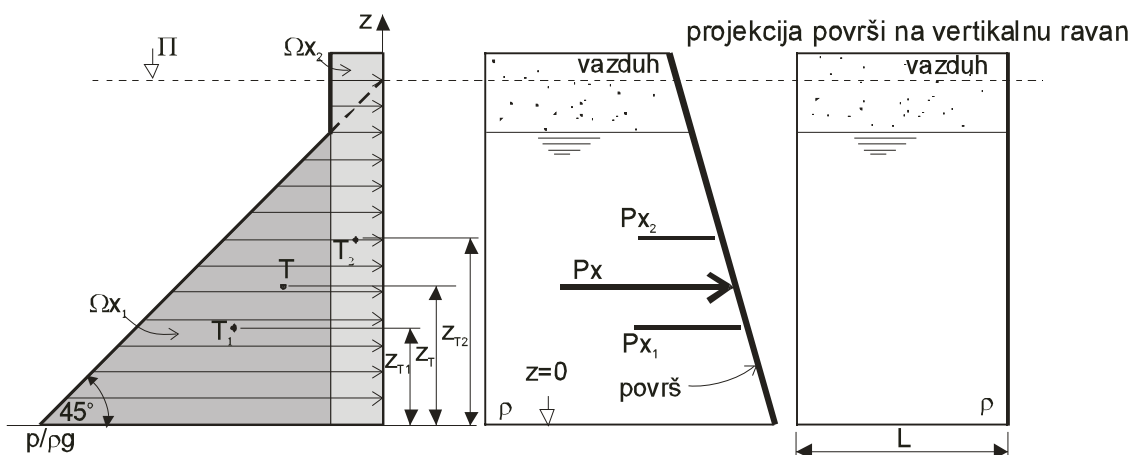
1. Slučaj kada je projekcija površi na vertikalnu ravan (Ax) proizvoljnog oblika

- Intenzitet sile: $\mathbf{Px} = p_T Ax$
 p_T - pritisak u težištu projekcije Ax : $p_T = \rho g (\Pi - z_T)$
- Mesto delovanja: pošto se pritisak menja po visini, mesto delovanja sile je
  - * ispod težišta ($e < 0$), ukoliko je $p_T > 0$
  - * iznad težišta ($e > 0$), ukoliko je $p_T < 0$
$$e = \frac{-\rho g \cdot I_{yy}}{Px}$$
 I_{yy} – centrirani moment inercije u odnosu na horizontalnu osu koja prolazi kroz težište (vidi prilog u elaboratu)
- Smer delovanja:
  - * ka površi, ukoliko je $p_T > 0$
  - * od površi, ukoliko je $p_T < 0$.

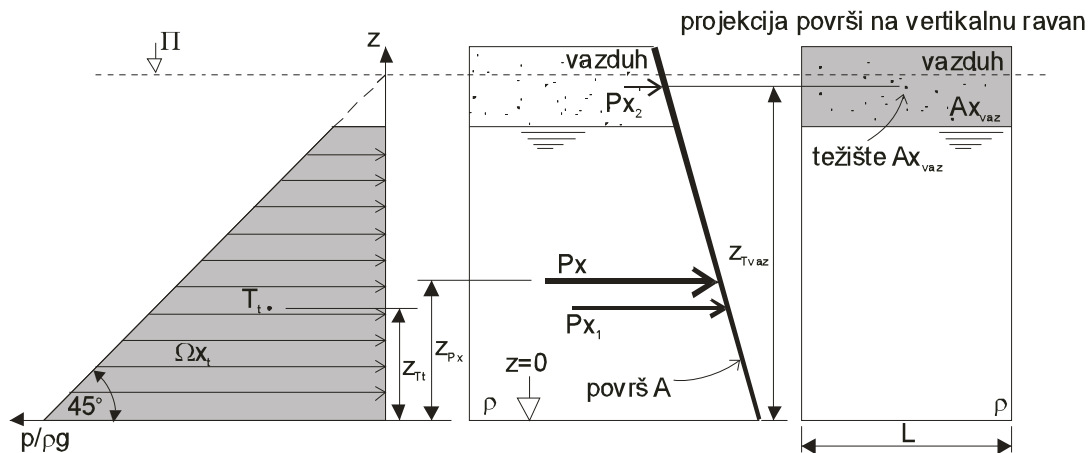
2. Slučaj kada je projekcija površi na vertikalnu ravan Ax pravougaonog oblika – ravanski zadatak

- Prvi način određivanja horizontalne komponente hidrostatičke sile:

- nacrtaju se dijagram visine pritiska (objašnjenje u vežbi H1). Površina dijagrama je Ω_x
- površina Ω_x se izdela na delove ($\Omega_{x1}, \Omega_{x2}, \dots$)
- izračunaju se horizontalne komponente sile po obrascu $\mathbf{Px}_i = \rho g L \Omega_{x_i}$ (u primeru: $Px_1 = \rho g L \Omega_{x1}$ $Px_2 = \rho g L \Omega_{x2}$)
- mesto delovanja komponenti sile je na kotama težišta površina Ω_{x_i}
- smer delovanja se određuje na isti način kao i kod neravninskih zadataka
- ukupna horizontalna sila dobija se vektorskim sabiranjem komponenti: $\vec{Px} = \sum \vec{Px}_i$
- mesto delovanja određuje se preko jednakog momenta oko proizvoljne tačke:
$$z_{Px} = \frac{\sum Px_i z_{Ti}}{Px}$$

- **Drugi način određivanja horizontalne komponente hidrostatičke sile:**

- **tečnost**

- nacрта se dijagram visine pritiska
- označi se površina Ωx_1 (obuhvata deo dijagrama koji se odnosi na dejstvo tečnosti na označenu površ)
- izračuna se horizontalna komponenta sile kao $Px_t = \rho g L \Omega x_1$
- mesto delovanja sile je na koti težišta površine Ωx_1
- smer delovanja se određuje na isti način kao i kod neravnanskih zadataka

- **vazduh**

- pritisak u vazduhu je konstantan, pa je $Px_{vaz} = p_{vaz} Ax_{vaz}$ (Ax_{vaz} – projekcija površi koja je pod pritiskom vazduha na vertikalnu ravan)
- mesto delovanja je na koti težišta površine Ax_{vaz}

ukupna horizontalna sila: $\vec{Px} = \vec{Px}_t + \vec{Px}_{vaz}$

mesto delovanja: $z_{Px} = \frac{Px_t z_{Tt} + Px_{vaz} z_{Tvaz}}{Px}$